

העבר אינו מפסיק להשתנות / מרב שין בן-אלון

נולדה ב- 1965, חיה ויוצרת בתל אביב.

בוגרת בהצטיינות של המחלקה לאמנות ב"בצלאל" (1990), לימודי אמנות ב"ניו יורק סטודיו סקול" (1991) ותואר שני בהצטיינות בתוכנית הבינתחומית בפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל אביב (2013).

אמנית רב תחומית העוסקת ברישום, ציור, מיצב וכתביה. עבודותיה מתאפיינות בגישה רדוקטיבית השואפת לבטא תוכן רגשי במינימום אמצעים, ועוסקות בתכנים של מגדר וטראומה תוך ביקורת על נרטיבים חברתיים מושתקים.

כעשור מתום לימודיה התמקדה בציור, בעיקר בשמן, כשנושאי עבודתה עוסקים בזהות, נשיות ואובדן. הדימויים עסקו בגוף, תוך התייחסות למקטעים ממנו. דימויים ריאליסטיים שהתאפיינו במונוכרומטיות של אפורים. בהמשך חשה שהציור אינו מהווה כלי ביטוי מספק מה שיצר את הצורך בחיפוש אחר אמצעי עבודה נוספים. מכאן התחילה יצירתה להתפרש על פני מדיומים מגוונים, כמו הדפס, מיצבי טקסט, רישום על נייר תוך כדי שימוש מגוון בטכניקות שונות והחל משנת 2012 היא מתמקדת ביצירת ספרי סקיצות ובכתיבה. בשנת 2020 יצא לאור ספרה 'חמש רגליים' (נובלה גרפית, ספר אמנית, ספר מתח ועבודת אמנות בפורמט של ספר).

לצד עבודתה מרובת הפנים בסטודיו ותערוכות רבות שבהן הוצגה, היא אצרה תערוכות בחללים שונים, וגם מלמדת ומנחה אמנים בעשייתם האמנותית.

- - - -

בעבודותיה נעה מרב שין בן-אלון בתנועה מעגלית, חוזרת ונוגעת באותו מקום, בשורשו של כאב מודחק. בכל מהלך מקבלת העבודה אינטרפטציה נוספת, נדבך מחודש. גם הצופה שרואה את העבודה שלה בפעם הראשונה יחוש שיש כאן שפה המארגנת דימויים שונים לרצף סיפורי סמוי. ההחלטה למקם אותם באופן מסוים אינה שרירותית.

התערוכה הנוכחית היא אינסטליישן, מיצב ציורי. עבודה אחת המורכבת מאלמנטים קיימים שהחיבור ביניהם יוצר עבודה חדשה. כל עבודה שמוצבת כאן מקבלת פרשנות חדשה והקשרים חדשים בחלל. הדימויים נחתכים ומתאחים לרקמה כללית שמתהווה בחלל. החיבור ביניהם מדגיש את היותם חלק מן השלם.

שפת האמנות של בן-אלון היא כעין שפת סימנים, העושה שימוש חוזר במוטיבים מסוימים. רבים מן הדימויים המופיעים בתערוכה נאגרו בארכיון פרטי של האמנית. את תהליך היצירה היא מתארת כך: "בשלב הראשון אני מצלמת בסמרטפון דימויים, אותם המבט קולט בהרף עין ברחוב, במדיה, בבית. אני מנציחה ואוגרת אותם. בשלב הבא אני שולפת אותם ורושמת אותם בספרי הסקיצות שלי. אופן העבודה שלי הוא של בנייה ופירוק".

דרך ארוכה עוברים הדימויים מרגע לידתם. עד מהרה נבחין שתשתית העשייה שלה נשענת על פרקטיקות של שכפול, חיתוך, הדבקה והדפס.

ספרי הסקיצות הם מאגר עשיר של דימויים ורישומים בהם היא עושה שימוש חוזר. באופן עבודתה המוקפד היא מזכירה פרקטיקה המוכרת לנו מעולם הספרנות והארכיונאות. כל פנקס אוצר בתוכו מאות דימויים שלמים ומקוטעים, מילון עמוק ועשיר של שפה רישומית שהאמנית שוקדת להרחיבו. היא שבה ויונקת ממנו רעיונות וחומרים לעבודה עתידית.

מרתקת גם ההשוואה בין יצירה אמנותית לשפה מילולית. כמו בשפה, השורש הוא המקור של הדימוי שבו מתחיל הכל. אינוונטר הדימויים הוא אינסופי, מתקיימת העשרה והזנה של שפת היצירה. הצעד הראשון בבניית השפה הוא אינטואיטיבי, הוא מאפשר לה לעבוד בלי לדעת לאן זה מוביל, ההקשרים והחיבורים מתבהרים תוך כדי תהליך העבודה: "אני מחפשת את התנועה המעגלית והספירלית, הרב-כיוונית, שאיננה ליניארית. מה שמניע אותי זו הפעולה והסקרנות לחקור ולגלות את הקשרים הסמויים בין הדברים, שהם חלק מהעולם שלי או מהעולם הגדול ושדה האמנות".

הבחירה להציג כאן מיצב המורכב מפרגמנטים שנעשו בתקופות שונות מאפשר לה לבחון את עבודתה על ציר של זמן. לא כל סדרה בפני עצמה, אלא דימויים מתקופות שונות הנותנים פרספקטיבה ותובנה למהות עבודתה. לדבריה של בן-אלון, החיבור לטבור הטראומה הוא תמיד המניע ביצירתה.

חנוש מורג, אוקטובר 2022